Lietas arhīva Nr. CA-0405-21/6
ECLI:LV:RAT:2021:0119.C33585219.10.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021.gada 19.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Dz.Zvaigznekalna-Žagare,
tiesnesis A.Dundurs,
tiesnese S.Beļajeva,

izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu /pers. D/ prasībā pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2020.gada 23.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 17.decembrī /pers. D/ Rīgas rajona tiesā cēla prasību pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, lūdza piedzīt no atbildētāja meitas /pers. F/ aprūpei 222,80 EUR katru mēnesi līdz bērna pilngadībai, ieskaitot naudu prasītājas norēķinu kontā Nr.LV58UNLA0050006007017 AS "SEB banka" mēneša pirmajā datumā.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka ar 2010.gada 26.maija tiesas spriedumu no atbildētāja prasītājas labā piedzīti līdzekļi nepilngadīgās meitas /pers. F/ uzturam Ls 150 ik mēnesi, sākot no 2009.gada 9.decembra līdz bērna pilngadībai. Ar 2011.gada 16.decembra tiesas spriedumu uzturlīdzekļu apmērs samazināts līdz Ls 100, kas atbilst 142,29 EUR. Ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 5.decembra spriedumu uzturlīdzekļu apmērs noteikts 180 EUR, ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 12.maija spriedumu uzturlīdzekļu apmērs noteikts 210 EUR, bet ar tās 2016.gada 7.marta spriedumu uzturlīdzekļu apmērs noteikts 180 EUR. Ar Rīgas rajona tiesas 2016.gada 24.novembra spriedumu uzturlīdzekļu apmērs noteikts 180 EUR, bet a r Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu uzturlīdzekļu apmērs samazināts līdz 140 EUR.

[1.2] Bērna vajadzības pēc uzturlīdzekļiem ir pieaugušas apģērba, ēdiena un mājvietas vajadzībām, skolas pusdienām/launagam, mākslas skolas un citiem ar skolu un kultūru saistītiem pasākumiem, mācību līdzekļiem, higiēnas piederumiem, izklaidei un aktivitātei, medicīnas pakalpojumiem. Bērns apmeklē Ropažu mūzikas un mākslas skolu, piedalās novada vidusskolas interešu izglītības nodarbībās (vizuālā māksla, kulinārija), citās aktivitātēs ārpus vidusskolas. Bērnam ir redzes traucējumi un jānēsā brilles, acu ārstu apmeklē 1-2 reizes gadā. Tiek maksāts par analīzēm (D vitamīna līmeņa noteikšanai, alerģijas gadījumos). Prasītāja bērnam dod kabatas naudu 5 EUR nedēļā, esošie 140 EUR nav pietiekami bērna vajadzību pilnvērtīgai nodrošināšanai, pēc prasītājas aprēķina bērnam nepieciešamie līdzekļi vidēji ir 445,60 EUR, kas sadalāmi starp vecākiem uz pusēm.

[2] 2020.gada 9.janvārī tiesā saņemts /pers. E/ paskaidrojums par prasību, kuru viņš neatzīst, norādot šādus iebildumus.

[2.1] Rīgas apgabaltiesa 2017.gada 30.maijā izvērtēja viņa maksātspēju un noteica uzturlīdzekļus 140 EUR apmērā. Atbildētāja ienākumi nav palielinājušies, bet samazinājušies, jo bijis spiests pārtraukt darba attiecības ar SIA "Namu apgāde", kur saņēma atalgojumu 270 EUR.

Atbildētājam ir dēli /pers.C/ un /pers. G/ (8 un 3 gadi), kuriem arī pieaug vajadzības, viņi apmeklē futbola un fiziskās attīstības treniņus ārpus savām izglītības iestādēm, tiek vesti uz bērnu izklaižu pasākumiem, pie ārsta, nepieciešamas higiēnas preces, apģērbs utt. Atbildētājs saviem bērniem nevar atļauties kabatas naudu.

Atbildētāja hipotekāro kredītu skaits pēc meitas Alises dzimšanas nav mainījies, vienīgais transportlīdzeklis /TL marka/, 2010.gada izlaidums, iegādāts vairāk kā 5 gadiem un ir ģimenei vienīgais piederošais transportlīdzeklis.

Mājas būvniecību veic pamazām no ietaupījumiem un vecāku aizdotās naudas, tā ir apturēta, jo beigusies būvatļauja un nav brīvu līdzekļu.

Prasītāja ir precējusies ar (iespējams) Francijas pilsoni, tāpēc aprēķinos par meitas daļu mājsaimniecības izdevumos tie jādala uz trīs, nevis divi.

[3] Atsauksmē par atbildētāja paskaidrojumu prasītāja norāda, ka viņš strādā /nosaukums/par vērtēšanas speciālistu, saistības bankai un īpašumu skaits neietekmē tēva pienākumu saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, uzturlīdzekļu prasījumam vienmēr ir prioritāte. Apgalvojums, ka mājas būvniecība ir apturēta un nav līdzekļu, ko tajā ieguldīt, ir pretējs atbildēja greznajam dzīves līmenim. Minimālie uzturlīdzekļi nav samērīgi ar atbildētāja dzīvesveidu.

Atbildētājs un viņa ģimene īrē dzīvokli, bet sev piederošo īpašumu /adrese/, /adrese/Rīgā un /adrese/ nodevis īrē, gūstot papildus līdzekļus kredītsaistību pret bankām maksājumiem.

Prasītājas ģimenes stāvoklis nav mainījies.

[4] /pers. E/ paskaidrojumā par prasītājas atsauksmi norāda, ka /nosaukums/ atlīdzību kā darba ņēmējs nesaņem, bet strādā mikrouzņēmumā SIA "/nosaukums/", kas sniedz īpašumu vērtēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumus, t.sk. arī /nosaukums/ un SIA /nosaukums/". Viņa ienākumi no darba algas ir samazinājušies, jo pārtrauktas darba attiecības ar SIA "/nosaukums/

Pušu bērnu nevar nostādīt priviliģētā stāvoklī pret atbildētāju un pārējiem viņa bērniem. 2019.gada 21.septembrī pēc prasītājas lūguma meitu aizveda uz poti pret ērču encefalītu par 25 EUR, kas ir greznumlieta, ko atbildētāja ģimene neatļaujas. Tāpēc septembrī par uzturlīdzekļiem pārskaitīja mazāk, bet tiesu izpildītājs pieprasīja šo 12,50 EUR piedziņu, ko samaksājis. Pēc personīgās pieredzes spriež, ka bērna uzturēšanai 280 EUR mēnesī ir vairāk nekā pietiekami.

No 2020.gada 3.janvāra izīrēts atbildētāja nekustamais īpašums /adrese/ par 430 EUR mēnesī, bet pats ar ģimeni īrē dzīvokli par 400 EUR

mēnesī.

Prasītāja pievienojusi ekrānuzņēmumus no FB par atbildētāja ceļojumiem. Pēdējā laikā ārzemēs bijis 4 reizes: ceļojumu uz Rodas salu apmaksāja vecāki, tēvs /pers. H/ pārskaitījis 3 000 EUR; 2019.gada februāra pirmajā nedēļā draugi uzaicinājuši slēpot Itālijā, sedzot ceļošanas izdevumus, atbildētājs ar sievu maksāja tikai par ēšanu un kalna pacēlāju; ceļojums uz Igauniju, Tartu, kuru bijis plānots galvenokārt Alises dēļ, bet viņa atteikusies; pēdējo ceļojumu uz ASV atbildētājam izmaksājusi sievas māsa, kas dzīvo ASV.

Atbildētājam nav līdzekļu zobu labošanai, veselības problēmām, ko rada stress, nevar atļauties pilnvērtīgu uzturu, darbā pusdienās dodas tikai dažreiz, lai par sevi neradītu sliktu priekšstatu, apģērbu, apavus pērk akūtas nepieciešamības gadījumos, kad tiešām nav ko uzvilkt, vai ir iespējams iegādāties ar lielu akciju. Jūtas neērti par materiālo palīdzību, ko sniedz draugi un radi. Nevar prasīt maznodrošinātās personas statusu, jo pieder īpašumi un par tiem ik mēnesi jāveic maksājumi, bankas neļauj īpašumus pārdot, un to darot, nebūtu iespējams gūt ienākumus no īres.

[5] Prasītāja iesniedza rakstveida atsauksmi uz atbildētāja paskaidrojumiem, norādot, ka lietā nav pierādījumu par atbildētāja mantiskā stāvokļa pasliktināšanos.

[6] Ar Rīgas rajona tiesas 2020.gada 23.septembra spriedumu prasība apmierināta daļēji, no /pers.E/ /pers.D/ labā piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. F/ uzturam 198 EUR mēnesī, no 2019.gada 17.decembra līdz bērna pilngadības sasniegšanai, ieskaitot naudu AS "SEB banka" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/; prasība par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu 24,80 EUR mēnesī noraidīta; noteikts, ka piedzīto uzturlīdzekļu summā ieskaitāmi tie maksājumi, kurus /pers. E/ samaksājis labprātīgi vai saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu civillietā Nr. C33665316; pēc izpildes pārtraukta uzturlīdzekļu piedziņa un atsaukts izpildu raksts, kas izdots saskaņā ar minēto spriedumu civillietā Nr. C33665316; no atbildētāja valsts ienākumos piedzīta valsts nodeva 104,40 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,26 EUR. Spriedumā ietverti turpmāk norādītie motīvi.

[6.1] No Civillikuma 177., 179.panta un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta izriet, ka tiesai, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ir: l) jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses; 2) jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis un spēja šādu summu segt; 3) bērna uzturam noteiktā summa jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanā *(sk. Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr. SKC - 1024/2012, Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr. SKC - 1068/2012, Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC - 1391/2012).*

Puses ir 2008.gada 18.aprīlī dzimušās /pers. F/ vecāki, bērna ikdienas aprūpi realizē prasītāja. Atbildētāja apgādībā atrodas divi bērni, kas dzimuši esošajā laulībā: Adrians - 2011.gadā un Jānis - 2016.gadā. Ar Rīgas apgabal tiesas 2017.gada 30.maija spriedumu no atbildētāja meitas uzturam piedzīti 140 EUR mēnesī, kas par 11 EUR pārsniedz valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Ministru kabineta noteikumos noteiktā minimālā summa piedzenama tikai tad, ja personai, no kuras piedzenami uzturlīdzekļi, ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad tā objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā *(sk. Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-1391/2012).*

Prasība celta saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu. Kā apstākļus, kas mainījušies un ietekmē maksājumu apmēru, prasītāja norāda bērna pieaugušās vajadzības, papildus līdzekļi nepieciešami apģērbam, ēdienam, mājvietai, pulciņiem, ārstam. Prasītājas ienākumi nav pietiekami, lai nodrošinātu visas bērna vajadzības. Atbildētājam pieder nekustamie īpašumi, kuri tiek izīrēti, un par kuriem viņš maksā ievērojamus kredīta maksājumus, atbildētājs strādā un spēj nodrošināt meitas uzturam vairāk līdzekļus. Atbildētājs uzskata, ka viņa sniegtie uzturlīdzekļi 140 EUR apmērā ir pietiekoši un pilnībā nodrošina meitas vajadzības.

[6.2] Ievērojot Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu un 97.panta pirmo daļu, par prasītājas mantisko stāvokli noskaidrots: ikmēneša ienākumi ir darba alga vidēji 1 400 EUR un bērna valsts pabalsts 11 EUR mēnesī; viņai pieder 49,1 m^2 /adrese/(Rīgas rajona tiesas Ropažu novada zemesgrāmatas nodalījums Nr.1473 51) un 1/3 domājamā daļa no 51,2 ha zemes, kas atrodas "/nosaukums/", /pagastā/, Madonas novadā (Vidzemes rajona tiesa, /pagasta/ zemesgrāmatu nodalījums Nr.13); prasītājai pieder 1999.gada izlaiduma transportlīdzeklis /TL marka/; viņa nav stājusies laulībā.

Par atbildētāja mantisko stāvokli noskaidrots: viņam pieder transportlīdzeklis /TL marka/ 2010.gada izlaidums; nekustamais īpašums: dzīvokļa īpašums, kas atrodas /adrese/ (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.100000101669); neapdzīvojamā telpa Nr.105 1/36 domājamā daļa no 1 119,9 m^2 /adrese/ (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.100000228405105); zemes gabals 0,2811 ha platībā, /adrese//adrese/ (Rīgas rajona tiesas Ādažu novada zemesgrāmatas nodalījums Nr.100000099039); dzīvokļa īpašums Nr.53, /adrese/ (Rīgas rajona tiesas Vangažu pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.10000009791153); dzīvokļa īpašums Nr.34, /adrese/ (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.10000022840534); atbildētājs ir SIA "/nosaukums/" valdes loceklis un SIA "/nosaukums/" vērtēšanas speciālists; uz viņam piederošā zemes gabala Ādažu novadā notiek ģimenes mājas būvniecība, ko viņš veic no ietaupījumiem un vecāku aizdotās naudas; no VSAA 2019.gada 28.decembra izziņas par ienākumiem redzams, ka atbildētāja mēneša vidējie ienākumi ir 1 593,92 EUR, kas tiek gūti no SIA "/nosaukums/" un SIA "/nosaukums/".

Atbildētājs tiesas sēdē apgalvoja, ka 2020.gada 20.jūlijā pārtrauca darbu SIA "/nosaukums/" un viņa ienākumi mēnesī ir 700 EUR, kam tiesa nepiedod ticamību. Atbildētāja ienākumi no algas un īpašumu izīrēšanas kopā ir 1 610 EUR, bet ikmēneša kredītu maksājumi ir 1 807,88 EUR, kas kopā ar īres maksājumu 400 EUR ir 2 207,88 EUR, kas pārsniedz ienākumus un vēl ļauj ceļot uz ASV un slēpot Alpos. Tiesa netic atbildētājam, ka ceļojumus sponsorēja draugi un laulātās māsa, jo lietas materiāli to neapliecina. Atbildētājs maldina tiesu par patiesajiem ienākumiem un pārtikšanu no līdzcilvēku atbalsta, viņa materiālais stāvoklis un iespējas gūt ienākumus ir labāks kā prasītājai, kaut viņa apgādībā ir vēl divi bērni. Kredītsaistības neatbrīvo tēvu no pienākuma aprūpēt bērnu un nav prioritāras pret bērna vajadzībām un interesēm.

[6.3] No prasītājas aprēķina bērna aprūpei mēnesī nepieciešami 445,60 EUR. Summas par komunālajiem maksājumiem, t.sk. elektrību, apkuri, atkritumu izvešanu, ūdeni un kanalizāciju, gāzi, interneta un bērna mobilā telefona izmaksām, higiēnas preču, apģērba, medikamentu un citu mantu iegādei ir pamatotas un apstiprinās ar prasītājas bankas konta izdruku pārskatu no 2019.gada 1.janvāra līdz 30.septembrim, veikalu čekiem, maksājuma uzdevumiem /l.l.11-63/.

Latvijas Republikas Augstākas tiesas Senāta Civillietu departaments 2011.gada 18.maija spriedumā lietā Nr.SKC-863/2011 atzinis, ka tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tā atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem utt.

Atbildētājs apstrīd aprēķina pozīcijas par komunālajiem maksājumiem, internetu un degvielu, jo prasītāja, dzīvojot viena, tāpat tos maksātu; nepiekrīt apģērba iegādes summai, izdevumiem par medikamentiem un ārstam, jo ārsta apmeklējumi ir par brīvu.

Saskaņā ar Civillikuma 178.panta pirmo daļu, ja vecāki dzīvo šķirti, kopīga aizgādība turpinās, tāpēc atbildētājam ir pienākums nodrošināt bērnu ar mājokli, *(Civillikuma 177.panta ceturtā daļa)*, atlīdzinot izdevumus par īri un komunālajiem maksājumiem. Atbildētājam jāsedz puse no bērna daļas par dzīvokli, gāzi, elektrību, interneta pieslēgumu, kas sastāda 35,32 EUR.

Ņemot vērā dzīvē gūtos novērojumus, mobilā telefona nepieciešamība 12 gadus vecam bērnam ir pamatota, atbildētājam jāsedz 5 EUR mēnesī, t.i.

puse no rēķina. Adekvāta ir 12 gadus vecam bērnam kabatas nauda 5 EUR nedēļā jeb 1 EUR dienā, kas mēnesī ir 20 EUR, bet atbildētājam jāsedz 10 EUR.

Izdevumus degvielas un transporta biļešu apmaksai 42,89 EUR mēnesī, no kura puse ir 21,44 EUR, pierāda prasītājas iesniegtie degvielas čeki /l.l.32/. Tā kā viņa pārvietojas ar mašīnu arī savām vajadzībām, uz atbildētāju attiecināmi 11 EUR mēnesī, kas ir samērīgi tieši bērna vajadzību nodrošināšanai.

Samērīgi bērna vajadzībām un vecumam ir 14,46 EUR mēnesī higiēnas preču iegādei, jo aprēķinā nav iekļauti sadzīves priekšmeti (gultas veļa, bērnu mēbeles), līdz ar ko atbildētāja daļa ir 7,23 EUR.

Prasībā norādītie 18,46 EUR mēnesī medikamentu iegādei un medicīniskiem pakalpojumiem ir pamatoti, jo nereti ārsta apmeklējumi un diagnostika bez maksas nav pieejama, tāpēc atbildētāja daļa ir 9,23 EUR mēnesī.

Prasītājas norādītie 65,01 EUR apģērba un apavu iegādei mēnesī ir samērīgi un atbilstoši augošam pusaudzim un cenām, uz atbildētāju attiecināmi 32,50 EUR.

Maksājumu mākslas skolas apmeklējumam 10 EUR apstiprina prasītājas konta izraksts, mākslas skolas apmeklējumi gadā izmaksā 80 EUR jeb 6,67 EUR mēnesī, no kuriem atbildētāja daļa ir 3,34 EUR mēnesī.

Prasītājas norādītie 19,12 EUR izklaidēm un frizierim samazināmi, jo bērnam katru mēnesi nav nepieciešams apmeklēt frizieri; izklaidēm un friziera apmeklējumam pietiek ar 10 EUR mēnesī, kur atbildētāja daļa mēnesī ir 5 EUR.

Prasītājas norādītie 11,56 EUR mājsaimniecības precēm un kancelejas precēm, rokdarbiem 15,28 EUR ir pamatotas un apliecina čeki, uz atbildētāju attiecināma puse šo izdevumu - 13,42 EUR mēnesī, bet pozīcija 21,99 EUR mēnesī par neregulārajiem maksājumiem izslēgta, jo nav nosakāma. Līdz ar to vidējā summa bērna vajadzību apmierināšanai ir 395,56 EUR mēnesī, kas noapaļojama uz 396 EUR.

[6.4] Atbildētāja mantas stāvoklis un iespējas ir labākas par prasītājas mantas stāvokli un iespējām, bet viņa apgādībā vēl ir divi dēli, tāpēc bērnam nepieciešamie uzturlīdzekļi 396 EUR dalāmi uz pusēm, 198 EUR. Šādā apmērā tie piedzenami no atbildētāja, sākot ar prasības celšanas brīdi 2019.gada 17.decembri, ieskaitot minētajā summā tos maksājumus, kurus atbildētājs bērna uzturam sniedzis, izpildot iepriekšējo tiesas spriedumu. Nav konstatēti apstākļi, ka atbildētājs nevarētu sniegt meitai nepieciešamos uzturlīdzekļus tiesas norādītajā apmērā, kas ir samērīgi ar viņa mantas stāvokli, iespējām gūt ienākumus un atbilst bērna reālajām vajadzībām.

Prasība daļā par summas 24,80 EUR apmērā mēnesī piedziņu noraidīta un noraidīts lūgums ar spriedumu noteikt, ka uzturlīdzekļi prasītājas norēķinu kontā ieskaitāmi katra esošā mēneša 1.datumā.

[6.5] Prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas ir atbrīvota, tiesas izdevumi valsts ienākumos piespriesti no atbildētāja proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai, kā paredz šā likuma 42.panta pirmā daļa. Valsts nodevas apmērs noteikts atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunkta noteikumiem un ir 104,40 EUR, bet ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi saskaņā ar šā likuma 42.panta pirmo daļu, 40.panta pirmo daļu ir 2,26 EUR.

[7] /pers. E/ iesniedza apelācijas sūdzību, kurā spriedumu pārsūdzēja pilnībā un lūdza samazināt uzturlīdzekļus no 198 EUR uz 140 EUR, kā bija iepriekš, norādot šādus apsvērumus.

[7.1] Nebija pamata prasību pieņemt un apmierināt, jo, izvērtējot apstākļus, kas mainījušies no Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija sprieduma, konstatēts, ka atbildētāja ienākumi ir samazinājušies, bet prasītājas ienākumi nav samazinājušies.

Piekrītot prasītājai, ka mainījies bērnam nepieciešamais uzturlīdzekļu apmērs, ignorēts fakts, ka atbildētājam vēl ir divi bērni, kuriem pieaugot, mainās uzturlīdzekļu apmērs. Pārējie atbildētāja bērni tiek nostādīti vēl nevienlīdzīgākā situācijā attiecībā pret pušu kopīgo bērnu.

Atzīstot, ka atbildētājam pieder nekustamie īpašumi, nav vērā ņemtas viņa kredītsaistības, kas uzņemtas pirms pušu kopīgās meitas dzimšanas. Nosakot lielāku uzturlīdzekļu apmēru, tiesa piespiež atbildētāju sākt fiziskās personas maksātnespējas procedūru, jo viņš nevar apmaksāt uzturlīdzekļu palielināšanas starpību no 2019.gada 17.decembra līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai, papildus apmaksājot tiesas izdevumus. Tiesu izpildītājam uzsākot piedziņu, visi īpašumi aizies piespiedu izsolē, un cietēji būs visi.

Tiesa nav ņēmusi vērā pierādījumus par darba attiecību pārtraukšanu ar SIA "/nosaukums/" - Vienošanos par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu. Pierādījumu iesniegšanas brīdī VSAA informācijas sistēmā ziņas par darba attiecību pārtraukšanu neatspoguļojās, tāpēc izziņa iesniegta apelācijas instancē.

Secinot, ka atbildētāja kredītsaistības ir lielākas par ikmēneša ienākumiem, vērā nav ņemts viņa paskaidrotais, ka maksājumus palīdz segt sieva /pers. P/ un audžutēvs /pers. H/, un tas attiecas arī uz iesāktajiem un apturētajiem dzīvojamās mājas būvniecības darbiem. Arī ceļojumus apmaksāja draugi un sievas radi, par ko lietā iesniegti pierādījumi.

[7.2] Nepiekrīt tiesai par bērna vajadzībām: mobilo telefonu var abonēt par 5,50 EUR un 9,90 EUR, bet tiesneses dzīvē gūtais novērojums liek izvēlēties dārgāko no šiem tarifu plāniem; arī par kabatas naudas nepieciešamību tiesnesei ir nepareizs dzīvē gūtais novērojums, jo atbildētāja draugu un radu lokā nav personu, kas atļautos bērnam kabatas naudu 20 EUR, pilnīgi pietiekami būtu ar 10 EUR mēnesī.

Atbildētājs tiesā paskaidroja, ka viņa ģimene bērnu izklaidēm, pulciņiem, dzimšanas dienām, higiēnas precēm un apģērbam netērē tādas summas, kādas tiek prasītas meitai. Apģērbam un apaviem 65,01 EUR varētu būt ceturksnī, kas nav maz, jo atbildētājs nezina nevienu pieaugušo no draugu un radinieku loka, kas apģērbam mēnesī iztērētu 65 EUR.

Tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka arī viņš ar meitu pavada laiku un tērē naudu izklaidēm, lai meitai patiktu kopīgi pavadītais laiks. Saskaitot bērnam nepieciešamos izdevumus un noapaļojot tos uz 396 EUR, tiesa nav ņēmusi vērā, ka prasītāja no valsts saņem pabalstu bērna uzturēšanai 11 EUR apmērā, kas norāda uz nevienlīdzīgu izmaksu sadalījumu. Tiesa nepareizi secināja, ka atbildētāja ienākumi ir lielāki nekā prasītājai, jo šobrīd viņa alga SIA "/nosaukums/" ir 700 EUR.

[8] /pers. D/ tiesā iesniedza rakstveida paskaidrojumu par apelācijas sūdzību, kurā norāda, ka to neatzīst, šādu apsvērumu dēļ.

Atbildētājs apgalvo, ka maksājumus, t.sk. par iesāktajiem un apturētajiem mājas būvniecības darbiem, palīdz segt sieva /pers. P/ un audžutēvs /pers. H/, kā pierādīšanai iesniegta konta izdruka. No konta izdrukas redzams, ka 2019.gada 6.martā /pers. H/ atbildētājam ieskaitīja 10 000 EUR, kā pamatojumu norādot "Aizdevums"; kontā uzrādās arī atbildētāja veiktie maksājumi /pers. H/ kā "Atgriezts aizdevums" - 2019.gada 2.aprīlī un 28.aprīlī 5 000 EUR katrā reizē, kopā 10 000 EUR. Minētais parāda atbildētāja kontā esošo līdzekļu plūsmu īsā laika periodā un liecina par viņa ienākumu patieso apmēru.

Tas pats attiecas uz atbildētāja īpašumā /adrese/ pēc jaunās adreses /adrese A/, mājas būvniecības procesu, kur darbi turpinās, neskatoties uz apgalvojumu par naudas līdzekļu trūkumu.

Bērnam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmērs ir pierādīts un atbildētāja mantiskais stāvoklis ir pietiekams to samaksai. Mobilā telefona pakalpojuma sniedzēju prasītāja izvēlējās, ņemot vēra datu pieejamību un interneta pieejamības (GB) limitu. Par telekomunikāciju (mobilo) sakaru saņemšanu 2017.gada 9.martā noslēgts LMT pakalpojumu līgums.

Kabatas nauda bērnam ir vajadzīga, praksē atzīts, ka lielākoties vecāki bērnu kabatas naudai tērē 20 - 50 EUR mēnesī (skat. https://nra.lv/praktiski/323332-top-6-vecaku-jautajumi-un-atbildes-par-kabatas-naudu-bernam.htm/komentari).

Vietnē www.ss.lv prasītāja konstatējusi publicētu sludinājums par nekustamā īpašuma /adrese B/ pārdošanu un izīrēšanu, kas liecina par atbildētāja aktivitātēm. Atbildētājs spēj atmaksāt aizdevumus kredītiestādēm un privātpersonām, ņemt jaunus aizdevumus no privātpersonām, izīrēt kredītiestādēs ieķīlātos nekustamos īpašumus un saņemt par to īres maksu, ceļot, pirkt transportlīdzekli ar augstu degvielas patēriņu, dibināt un pārstāvēt uzņēmumus, veikt mājas būvniecību, ikreiz par to izdomājot jaunu stāstu, lai bērna vajadzībām atvēlētu minimālos uzturlīdzekļus.

[9] /pers. E/ iesniedza paskaidrojumu par prasītājas paskaidrojumu, nepiekrīt tajā norādītajam, norādot, ka no /pers. H/ saņemtie 10 000 EUR bija domāti konkrētam projektam, kas nav realizēts, tāpēc atdoti.

Arī pati prasītāja ir devusies izklaides braucienos ārpus Latvijas, kas pierāda, ka viņai ir pietiekoši līdzekļi šādām greznuma lietām, pretēji atbildētājam. Prasītājas atsauce uz rakstu internetā par kabatas naudas apmēru nav pamatota, jo tajā atspoguļota Citadeles meitas uzņēmuma valdes priekšsēdētājas pieredze, kurai ir ievērojami labāks mantiskais stāvoklis nekā atbildētājam.

Atbildētāja īpašums /adrese/ tiek izīrēts un darījums ir deklarēts Valsts ieņēmumu dienestā, maksājot par to nodokļus. Atbildētāja ienākumus negatīvi ietekmē Covid pandēmijas situācija, jo dīkstāves pabalsta izmaksu Valsts ieņēmumu dienests viņam atteica.

[10] Ievērojot 2020.gada 10.jūnija "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma" 10.pantu, civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā. Lietas nozīmēšanas datums noteikts 2021.gada 19.janvārī, kas ir nolēmuma sastādīšanas datums.

Motīvu daļa.

[11] Pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. D/ prasība ir pamatota un apmierināma, bet /pers. E/ apelācijas sūdzība nav pamatota, šādu apsvērumu dēļ.

[11.1] Civillietu tiesas kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas, saskaņā ar kuru, *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.*

Kaut arī apelācijas sūdzībā norādīts, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnībā, faktiski apelācijas sūdzība iesniegta par prasības apmierināto daļu. Spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība par summas 24,80 EUR apmērā mēnesī piedziņu un noraidīts lūgums ar spriedumu noteikt, ka uzturlīdzekļi prasītājas norēķinu kontā ieskaitāmi katra esošā mēneša 1.datumā, nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā.

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēti šādi pirmās instances tiesas nodibinātie fakti: pusēm ir kopīgs bērns /pers. F/, dzimusi 2008.gada 18.aprīlī, kura dzīvo pie mātes; ar Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu no atbildētāja par labu prasītājai piedzīti līdzekļi nepilngadīgās meitas Alises uzturam 140 EUR ik mēnesi; /pers. E/ apgādībā atrodas vēl divi bērni, kas dzimuši šobrīd esošajā laulībā, /pers.C/, dzimis 2011.gadā, un /pers.G/, dzimis 2016.gadā.

Minētie fakti saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesai nav jāpārbauda, jo apelācijas sūdzībā tie netiek apstrīdēti.

[11.2] Apelācijas sūdzībā atbildētājs norāda, ka tiesai vispār nebija pamata prasību pieņemt un apmierināt, jo pēc Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija sprieduma viņa ienākumi samazinājušies, bet prasītājas ienākumi nav samazinājušies.

Tiesas atzītais uzturlīdzekļu apmērs ir nepamatoti augsts, tiesa nav ņēmusi vērā viņa pienākumu nodrošināt savu ģimeni un arī viņa pieaugušās vajadzības, līdz ar to meita tiek nostādīta labākā stāvoklī, nekā bērni atbildētāja ģimenē un atbildētājs pats.

[11.3] Prasība celta saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu – *ja pēc tam, kad spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespiesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puses ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājuma apmēra vai termiņa grozīšanu.*

Ievērojot minēto normu, pirmās instances tiesai nebija pamata atteikties prasību pieņemt, kā to apgalvo atbildētājs.

[11.4] Ar Civillikuma 177.panta ceturto daļu noteikts, ka *bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).*

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.*

Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Izskatot pušu strīdu, tiesa ņem vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantu, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

ANO Bērnu tiesību konvencijas, kas pieņemta Ģenerālā asamblejā 1989.gada 20.novembrī un Latvijā ir spēkā no 1992.gada 14.aprīļa, 27.panta pirmā daļa nosaka, *ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni.*

Likuma 27.panta otrā daļa noteic, ka *uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.*

Līdz ar to atzīstams, ka uzturlīdzekļu apmērs ir atkarīgs no konkrētā bērna individualitātes, spējām, interesēm, veselības stāvokļa, garīgās un fiziskās attīstības un citiem apstākļiem, kā arī, bērnam pieaugot, viņa vajadzības palielinās.

Saskaņā ar judikatūrā atzīto, lai noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesai, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem, ir jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses; jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis un spēja šādu summu segt *(vecākiem bērni jāapgādā atbilstoši katra ienākumiem un mantas stāvoklim)*; bērna uzturam noteikto summu jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanai; Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais slieksnis piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekoša apmērā. *(sk. Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr. SKC - 1024/2012, Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr. SKC - 1068/2012, Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC - 1391/2012).*

[11.5] Atsaucoties uz minētājām tiesību normām un judikatūrā noteiktajiem kritērijiem, kas jāievēro, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, pirmās instances tiesa par samērīgu atbildētāja mantas stāvoklim un viņa iespējām gūt ienākumus, kā arī bērna reālajām vajadzībām atzina piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru 198 EUR mēnesī.

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas viedoklim un vadās no Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas, saskaņā ar kuru, *ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt*.

[11.6] Bērnam /pers.F/ nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru, noapaļojot 396 EUR mēnesī, pirmās instances tiesa aprēķināja un atzina par pierādītu, balstoties uz lietā iesniegtajiem pirkumu čekiem, izrakstiem no prasītājas konta pārskatiem un maksājuma paziņojumiem /1.sēj., l.l.11-63/, kuri apkopoti prasītājas sastādītajā izdevumu kopsavilkumā /1.sēj., l.l.64-68/.

[11.6.1] Atbildētāja apelācijas sūdzībā izteiktie iebildumi pret atsevišķām pozīcijām, t.sk., ka mobilo telefonu var abonēt arī par 5,50 EUR mēnesī, bet prasītāja izvēlējusies nepamatoti dārgu pakalpojumu 10 EUR apmērā, nav pamatoti. Mobilā telefona pakalpojums izvēlēts, ņemot vēra piedāvājumu skolēniem 9,96 EUR, ar neierobežotu internetu, īsziņām un zvaniem /2.sēj., l.l.19/, par telekomunikāciju (mobilo) sakaru saņemšanu 2017.gada 9.martā noslēgts LMT pakalpojumu līgums /2.sēj. l.l.25/. Atbildētāja izvēlētajā pakalpojumā par 5,50 EUR mēnesī datu pieejamība ir tikai 1 GB /2.sēj., l.l.13/, kas pusaudzim nav pietiekami. Līdz ar to tiesai nav pamata samazināt atbildētāja daļu bērna mobilā telefona apmaksai, ko tiesa noteikusi 5 EUR apmērā.

[11.6.2] Par kabatas naudas nepieciešamību un apmēru atbildētāja iebildumi nav pamatoti. Arī apelācijas instances tiesa, vadoties no dzīvē gūtiem novērojumiem, uzskata, ka bērnam kabatas nauda 20 EUR mēnesī, no kuriem uz atbildētāju attiecināmi 10 EUR, nav pārmērīga, ievērojot vispārējo ekonomisko situāciju un cenu līmeni valstī. Prasītājas atsaukšanās uz publiski pieejamo informāciju, ka vecāki bērnu kabatas naudai tērē 20 - 50 EUR mēnesī (skat. https://nra.lv/praktiski/323332-top-6-vecaku-jautajumi-un-atbildes-par-kabatas-naudu-bernam.htm/komentari), neatspoguļo Citadeles meitas uzņēmuma valdes priekšsēdētājas personīgo pieredzi, kā apgalvo atbildētājs, bet ir raksta autores dzīvē gūts novērojums par bērna kabatas naudas apmēru valstī.

[11.6.3] Tēriņi apģērbam un apaviem 65 EUR mēnesī ir pilnībā pierādīti ar lietā iesniegtajiem pirkumu čekiem, no kuriem redzams, ka preces bieži tiek iegādātas ar atlaidēm /piem. 1.sēj., l.l.23, 24/. Izmaksas bērna apģērbam un apaviem saistītas ar bērna vecumu, fiziskajām aktivitātēm un nepieciešamo preču sezonālo raksturu. Tiesa neapstrīd atbildētāja iebildumus, ka sev viņš reti iegādājas apavus un apģērbu, taču tas nav salīdzināms ar augoša bērna vajadzībām, kurš no apģērba un apaviem vienkārši "izaug".

Atbildētāja iebildumi, ka viņš nezina nevienu pieaugušo no draugu un radinieku loka, kas apģērbam mēnesī tērētu 65 EUR, neiztur kritiku un ir acīmredzamā pretrunā ar faktu, ka viņa draugiem ir iespējams iegādāties aprīkojumu slēpošanai Alpos, kura izmaksas ir nesalīdzināmi augstākas, nodrošinot to arī atbildētājam un viņa laulātajai.

[11.6.4] Minētais attiecas arī uz atbildētāja iebildumiem, ka viņš nevar atļauties izklaidei, bērnu pulciņiem, dzimšanas dienām, higiēnas precēm u.c. tādas summas, kā pieprasa prasītāja.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas aprēķinu: higiēnas preču iegādei atbildētāja daļa ir 7,23 EUR, t.k. aprēķinā nav iekļauti sadzīves priekšmeti (gultas veļa, bērnu mēbeles); mākslas skolas apmaksai atbildētāja daļa ir 3,34 EUR mēnesī; izklaidēm un friziera apmeklējumam viņa daļa ir 5 EUR mēnesī; par mājsaimniecības precēm un kancelejas precēm, rokdarbiem uz atbildētāju attiecināti 13,42 EUR mēnesī.

Kā redzams no prasītājas aprēķina un pirmās instances tiesas sprieduma, dzimšanas dienām vispār izdevumi no atbildētāja netiek prasīti, bet pārējās pozīcijas tiesas ieskatā ir samērīgas un pat pieticīgas.

[11.7] Kļūdains un sprieduma saturam neatbilstošs ir atbildētāja iebildums, ka pie pušu mantiskā stāvokļa novērtēšanas vērā nav ņemts prasītājai izmaksātais bērna pabalsts 11 EUR mēnesī.

Nav nozīmes atbildētāja iebildumiem, ka arī prasītāja ir devusies izklaides braucienos ārpus Latvijas, jo minētais nekādā veidā neietekmē atbildētāja pienākumu maksāt uzturlīdzekļus, ko pati prasītāja pilda pienācīgi un viņas ceļojumu apmaksa no atbildētāja netiek prasīta.

[11.7.1] No apelācijas instances tiesā iesniegtās VSAA izziņas redzams, ka /pers. E/ darba attiecības ar SIA "/nosaukums/" ir pārtrauktas 2020.gada 20.jūlijā, vienīgā atbildētāja darba vieta ir SIA "/nosaukums/", kurā darba alga ir 700 EUR pirms nodokļu nomaksas /1.sēj., l.l.238/.

Tiesai nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas secināto, ka atbildētāja ienākumi mēnesī no darba algas un no īpašumu izīrēšanas kopā 1 610 EUR neatspoguļo viņa patieso mantisko stāvokli, jo atbildētāja ikmēneša kredītu maksājumi 1 807,88 EUR kopā ar īres maksājumu 400 EUR veido 2 207,88 EUR, kas nav samērīgi ar viņa norādīto ienākumu apmēru.

Minēto apstiprina arī paša atbildētāja lietā iesniegtais pārskats par ienākumiem un izdevumiem, no kura redzams, ka izdevumu apmērs pārsniedz ieņēmumus, pie kam šajā aprēķinā ir iekļauta arī darba alga no SIA "/nosaukums/" /1.sēj., l.l.146/.

Ņemot vērā patreizējo situāciju, kad atbildētāja ieņēmumi ir samazinājušies sakarā ar darba attiecību pārtraukšanu ar SIA "/nosaukums/", no darba algas ienākumi ir 520 EUR (pēc nodokļu atskaitījuma) un 850 EUR īres ieņēmumi (vadoties no paša atbildētāja iesniegtā aprēķina 1.sēj., l.l.146), kopā 1 370 EUR.

[11.7.2] Neskatoties uz niecīgajiem ienākumiem, atbildētājs turpina dzīvojamās mājas būvniecību sev piederošajā nekustamajā īpašumā /adrese/ pēc jaunās adreses /adrese A/, kā pats apgalvo – "no ietaupījumiem un vecāku aizdotās naudas", kaut starp pusēm jau kopš 2009.gada nogales norisinās tiesvedības par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā /pers. E/ pozīcija ir nemainīga- viņam nav līdzekļu uzturlīdzekļu samaksai un viņš tos var sniegt valsts noteiktajā minimālajā apmērā vai nedaudz vairāk.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā šāda rīcība neliecina par godprātīgumu attiecībā uz pienākumu uzturēt savu bērnu un acīmredzami norāda uz to, ka atbildētājs apzināti noklusē un slēpj savu patieso ienākumu apmēru, lai tādā veidā izvairītos no tēva pienākuma izpildīšanas piedalīties bērna uzturēšanā.

[11.8] Atbildētājam pieder vērtīgi nekustamie īpašumi, apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts spriedumā nodibinātais, ka viņam pieder dzīvokļa īpašums, kas atrodas /adrese/ (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.100000101669); neapdzīvojamā telpa Nr.105 1/36 domājamā daļa no 1 119,9 m^2 /adrese/ (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.100000228405105); zemes gabals 0,2811 ha platībā, /adrese//adrese/ (Rīgas rajona tiesas Ādažu novada zemesgrāmatas nodalījums Nr.100000099039); dzīvokļa īpašums Nr.53, /adrese/ (Rīgas rajona tiesas Vangažu pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.10000009791153); dzīvokļa īpašums Nr.34, /adrese/ (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.10000022840534).

Kredītsaistību esamība neatbrīvo atbildētāju no pienākuma uzturēt savu bērnu un šīs saistības nav prioritāras pret bērna vajadzībām un interesēm. Iegādājoties nekustamos īpašumus tik lielā skaitā un uzņemoties ievērojamas kredītsaistības, atbildētājs kā saprātīga persona vadījās no sev zināmiem ekonomiskiem apsvērumiem, vienlaikus apzinoties arī savas iespējas pildīt ar aizdevumu līgumiem pielīgtās saistības

Prasītāja apelācijas instances tiesai iesniegusi izdruku no vietnes www.ss.lv, no kuras redzams, ka par 86 000 EUR tiek pārdots dzīvokļa īpašums

/adrese/ un vienlaikus šis īpašums tiek izīrēts par 450 EUR mēnesī /2.sēj., l.l.26-29/, atbildētājs nenoliedz, ka sludinājumi attiecas uz viņam piederošo īpašumu.

Minētais liecina, ka atbildētājam ir iespējams gūt līdzekļus arī no kāda sev piederošā nekustamā īpašuma atsavināšanas, un viņš pats šādu vēlmi jau ir izrādījis.

[11.9] Par nepierādītiem apelācijas instances tiesa atzīst atbildētāja iebildumus, ka viņš pārtiek no līdzcilvēku atbalsta, bet ceļojumus apmaksāja draugi un radi.

Lietā nav ziņu par atbildētāja laulātās /pers. P/ un audžutēva /pers. H/ ienākumiem, lai varētu spriest par viņu iespējām uzturēt atbildētāju.

No atbildētāja bankas konta pārskata ar filtru redzams, ka 2019.gada 6.martā /pers. H/ viņam ieskaitīja 10 000 EUR, kā pamatojumu norādot "Aizdevums" /1.sēj., l.l.95/. Kontā uzrādās arī atbildētāja izdarītie maksājumi /pers. H/, kuru pamatojumā norādīts "Atgriezts aizdevums" - 2019.gada 2.aprīlī un 28.aprīlī 5 000 EUR apmērā katrā reizē, kopā 10 000 EUR. No konta pārskata arī redzams, ka 2019.gada 3.oktobrī un 27.novembrī /pers. H/ atbildētāja kontā ar trim maksājumiem ieskaitījis pa 1 000 EUR katrā reizē, kā pamatojumu norādot "Celtniecībai", "Celtniecībai un dāvanām".

Minētais liecina par naudas līdzekļu plūsmu atbildētāja bankas kontā īsā laika periodā un par viņa ienākumiem. Par atbildētāja patieso ienākumu apmēru tiesa varētu spriest no pilnīga konta pārskata, taču tādu /pers. E/ tiesā nav iesniedzis, līdz ar to tiesai ir jāvadās arī no netiešiem pierādījumiem un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[11.10] Par atbildētāja mantisko stāvokli liecina viņam piederošo nekustamo īpašumu skaits, dzīvojamās mājas būvniecības fakts Ādažos un ceļošanas iespējas, t.sk., uz ASV, kas ir pietiekami dārgi, un ko parasti cilvēki atļaujas vienīgi tad, ja ir pietiekami un brīvi naudas līdzekļi.

Tiesa nepiešķir ticamību /pers. E/ apgalvojumam, ka ceļojuma izmaksas ASV segusi laulātās māsa, bet slēpošanu Alpos apmaksājuši viņa draugi, jo pierādījumi par šo faktu lietā nav iesniegti.

[11.11] Nosakot bērnam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no judikatūrā un tiesību doktrīnā atzītā, ka tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tā atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus *(Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., 333.–336.lpp, Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa).*

Lietā ir konstatēti apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēru un ir mainījušies pēc Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija sprieduma pieņemšanas, proti, ir pieauguši izdevumi bērna /pers. F/ uzturēšanai.

Tiesa neapstrīd atbildētāja iebildumus, ka ir pieaugušas izmaksas arī viņa dēlu uzturēšanai, taču atbildētāja mantiskais stāvoklis ir pietiekams, lai nodrošinātu visu bērnu vajadzības, par ko liecina atbildētāja dzīvesveids.

[11.12] No 2021.gada ir pieaudzis minimālās algas apmērs, un šobrīd tā ir 500 EUR, attiecīgi minimālie uzturlīdzekļi ir 150 EUR mēnesī, t.i. vairāk, nekā atbildētājs šobrīd maksā. Lietā nav konstatēti apstākļi noteikt Ministru kabineta noteikumos paredzēto minimālo uzturlīdzekļu slieksni, jo atbildētājs ir darba spējīgā vecumā un nav konstatējami īpaši objektīvi apstākļi, sakarā ar ko /pers. E/ nevarētu sniegt meitai nepieciešamos līdzekļus pietiekošā apmērā.

Meitai nepieciešamie uzturlīdzekļi 396 EUR mēnesī sadalāmi vienādās daļās starp abiem vecākiem, kas ir 198 EUR mēnesī, un šādā apmērā tie piedzenami no /pers. E/ no prasības celšanas brīža 2019.gada 17.decembra, ieskaitot minētajā summā tos maksājumus, kurus atbildētājs bērna uzturam sniedza labprātīgi, vai izpildot iepriekšējo tiesas spriedumu. Uzturlīdzekļi ieskaitāmi prasītājas norēķinu kontā /numurs/ AS "SEB banka".

[12] Tiesas uzdevums, izšķirot ikvienu strīdu, ir detalizēti izvērtēt, vai prasītāja norādītie apstākļi, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, guvuši apstiprinājumu, un kādas juridiskās sekas piemērojamās materiālo tiesību normas sastāvs saista ar lietas iztiesāšanas gaitā noskaidrotiem faktiem *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2018.gada 19.februāra spriedums lietā Nr.SKC-7/2018, 2018.gada 29.marta spriedums lietā Nr.SKC-43/2018).*

Tomēr tas nenozīmē, ka tiesai ir pienākums atbildēt uz jebkuru procesa dalībnieka argumentu, bet gan tikai uz tādiem, kas attiecas uz lietu un ir nozīmīgi *(Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 140.lpp.).*

Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa paudusi atziņu, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994.gada 19.aprīļa sprieduma lietā "Van de Hurk* v *The Netherlands" 61.punkts).* Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesa izvērtē argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmums).*

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija nevērtē pārējos pušu norādītos argumentus.

[13] Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atbilst lietā iesniegtajiem pierādījumiem par pušu mantisko stāvokli un bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru, tiesa lietas apstākļus ir novērtējusi vispusīgi un objektīvi un prasību apmierinājusi daļēji. Apelācijas sūdzībā minētie argumenti neguva apstiprinājumu un nav pamats prasību noraidīt.

[14] Tā kā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja pie prasības celšanas par uzturlīdzekļu piedziņu no tiesas izdevumu samaksas bija atbrīvota, tiesas izdevumi piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos, kā to paredz Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa.

Maksājamā valsts nodeva atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta prasībām sastāda 104,40 EUR (198 - 140 = 58 x 12 = 696 x 15 % = 104,40).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu, kas pirmās instances tiesā bija 2,26 EUR, bet apelācijas instancē šo izdevumu nebija, jo saziņa ar lietas dalībniekiem notika elektroniski.

Lietā nav ziņu, ka prasītājai būtu bijuši ar lietas vešanu saistītie izdevumi.

[15] Civilprocesa likuma 204^1.pants nosaka, ka tiesa taisot spriedumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu, nosaka termiņu, kas nevar būt garāks par desmit dienām, sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 432., 433., 434.panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

/pers. D/ prasību pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu **apmierināt.**

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/i, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. F/, personas kods /personas kods/, uzturam no 2019.gada 17.decembra līdz bērna pilngadības sasniegšanai 198 EUR (viens simts deviņdesmit astoņi *euro)* mēnesī, bet ne mazāk kā 30 % no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, ieskaitot naudu prasītājas norēķinu kontā Nr. /numurs/ AS "SEB banka".

Noteikt, ka piedzīto uzturlīdzekļu summā par laika periodu no 2019.gada 17.decembra ieskaitāmi tie maksājumi, kurus /pers. E/s samaksājis labprātīgi vai saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu civillietā Nr. C33665316.

Pēc izpildes pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu un atsaukt izpildu rakstu, kas izdots saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 30.maija spriedumu civillietā Nr. C33665316.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 104,40 (viens simts četri *euro* 40 centi), kas iemaksājama Valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, Konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillietu identificējoši dati.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,26 EUR (divi *euro* 26 centi), kas iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillietu identificējoši dati.

Noteikt /pers. E/ termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, iesniedzot Rīgas apgabaltiesā samaksu apliecinošu dokumentu par valsts labā piedzīto tiesas izdevumu samaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senātā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr. 90000068892, Valsts kases kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0.

Tiesnese referente Dz.Zvaigznekalna-Žagare
Tiesnesis A.Dundurs
Tiesnese S.Beļajeva